

Co-funded by
the European Union

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Erasmus+ Sport „Walk around the Earth”

Prvi challenge: „Climb the World”

6. dan: Mt. Vinson (Antarktika) → Table Mountain

Bom dia! Probudili smo se vrlo rano. Teško spavamo jer smo stigli na Antarktiku u vrijeme polarnog dana, kada sunce ne zalazi ni sekunde, vidljivo je 24 h dnevno. Grijemo se uz topli čaj, doručujemo, spremamo stvari i nastavljamo put dalje. Odlučili smo prijeći točno preko Južnog pola. Vrijeme nam brzo prolazi uz priče o ovom hladnom, bijelom kontinentu.

Jeste li znali za ove zanimljivosti o polarnoj noći i polarnom danu?

- Od 21. ožujka do 23. rujna na Južnom polu uopće ne sviće dan. Ovo mračno razdoblje, koje se ponavlja svake godine u isto vrijeme i traje približno šest mjeseci, naziva se polarna noć. Suprotno polarnoj noći je polarni dan.
- Polarni dan na Južnom polu traje od 23. rujna do 21. ožujka. Tijekom tog razdoblja sunce uopće ne zalazi, nego je neprekidno iznad horizonta.
- Što se više udaljavamo od samih polova, trajanje polarne noći i polarnog dana postaje sve kraće. Ovaj fenomen javlja se samo na područjima sjevernije i južnije od 66,5 stupnjeva geografske širine.
- Zašto se to događa?
Razlozi su nagnutost Zemljine osi i Zemljina ophodnja oko Sunca.

Kad je otkrivena Antarktika?

Nakon otkrića Sjeverne i Južne Amerike te Australije, mnogi su pomorci pokušavali ploviti što južnije. No velika hladnoća, orkanski vjetrovi i brojne ledene sante otežavali su im pristup pa je Antarktika posljednji otkriveni kontinent, i to tek u 19. stoljeću.

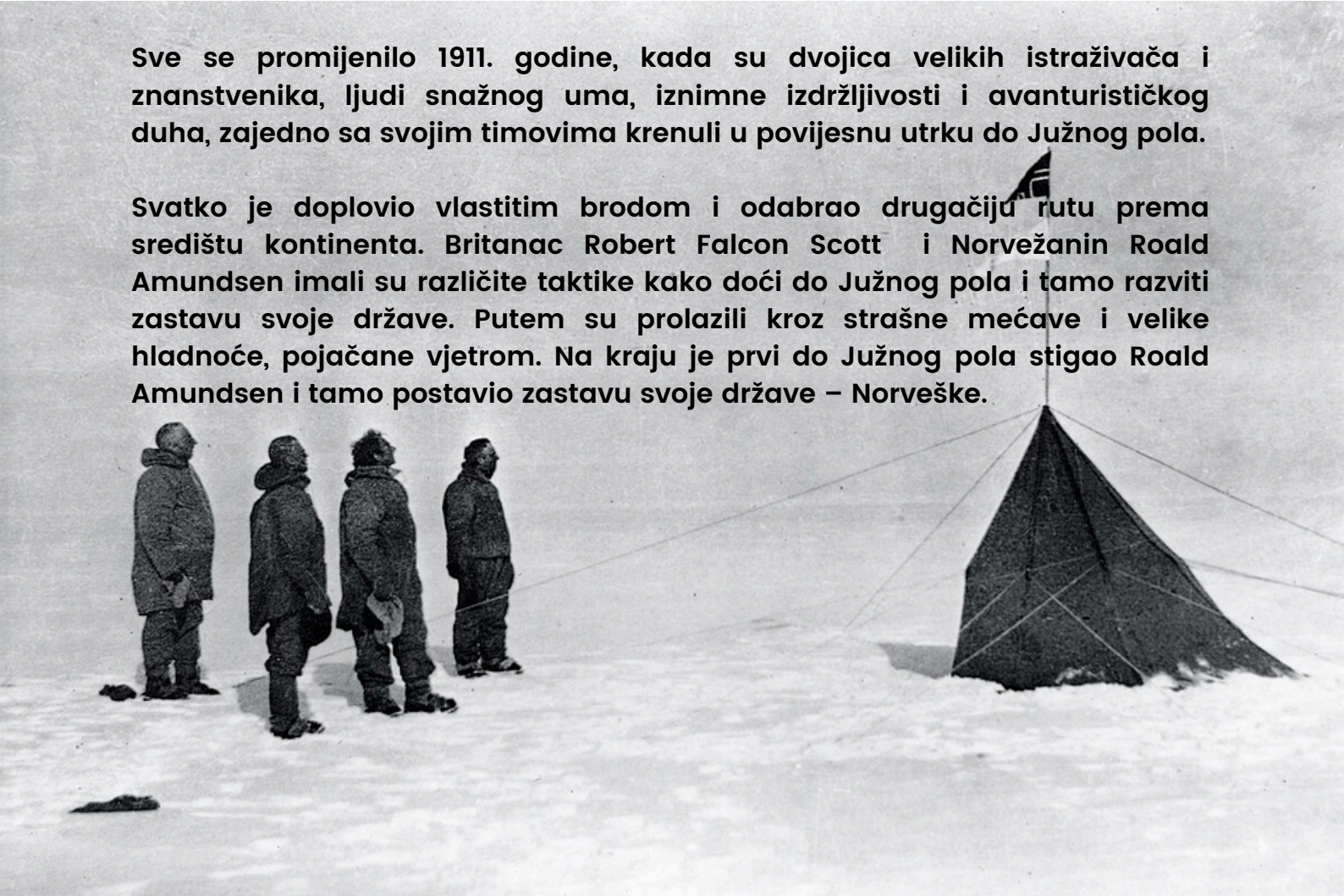
Većina povjesničara smatra da je Antarktika otkrivena 1821. godine, kada je američki istraživač John Davis postao prvi čovjek koji je stao na tlo ovog kontinenta.

Nakon Davisa, mnogi su pomorci i istraživači nastavili proučavati obalu Antarktike i dijelove unutrašnjosti koji su im bili dostupni. No jedan je izazov još uvijek ostajao neriješen – stići do samog Južnog pola.

Ljudi su pokušavali prodrijeti što dublje u ovaj ledeni kontinent, ali su ih ekstremna hladnoća, olujni vjetrovi i neprohodni ledeni pokrivač neprestano prisiljavali na povratak.

Sve se promijenilo 1911. godine, kada su dvojica velikih istraživača i znanstvenika, ljudi snažnog uma, iznimne izdržljivosti i avanturističkog duha, zajedno sa svojim timovima krenuli u povijesnu utrku do Južnog pola.

Svatko je doplovio vlastitim brodom i odabrao drugačiju rutu prema središtu kontinenta. Britanac Robert Falcon Scott i Norvežanin Roald Amundsen imali su različite taktike kako doći do Južnog pola i tamo razviti zastavu svoje države. Putem su prolazili kroz strašne mećave i velike hladnoće, pojačane vjetrom. Na kraju je prvi do Južnog pola stigao Roald Amundsen i tamo postavio zastavu svoje države – Norveške.

Nakon 35 dana od Amundsenova dolaska, na Južni pol stigao je i Robert Falcon Scott sa svojom ekspedicijom. Ondje je zatekao norvešku zastavu kako se vijori na mjestu koje je i sam sanjao osvojiti. Unatoč golemoj hrabrosti i naporu koji je uložila njegova ekipa, Scott je doživio veliko razočaranje. Ipak, i on je na Južnom polu postavio zastavu Velike Britanije. Nažalost, na povratku su Scott i članovi njegovog tima umrli od gladi, iscrpljenosti i bolesti koje je prouzročila velika hladnoća.

Danas se američka istraživačka stanica snještena u neposrednoj blizini Južnog pola (200 m udaljena od pola) naziva Amundsen-Scottova stanica (Amundsen-Scott South Pole Station).

Ubrzo stižemo na geografski Južni pol – točku koja označava krajnji jug naše Zemlje (postoje još magnetski Južni pol, geomagnetski Južni pol i Južni pol nepristupačnosti). U neposrednoj blizini najjužnije točke na Zemlji nalazi se već spomenuta Amundsen-Scottova znanstvena istraživačka stanica, koju su izgradile Sjedinjene Američke Države. Na stanici tijekom ljeta boravi oko 200 znanstvenika.

Južni pol smješten je na oko 2800 metara nadmorske visine. Kratko odmaramo, grijemo se i ručamo u istraživačkoj stanici.

Znanstvenici nas provode kroz njezine prostore i upoznaju s istraživanjima koja provode na ovom hladnom i jedinstvenom kontinentu.

Saznali smo da na Antarktici postoji još dvadesetak sličnih istraživačkih centara, koje održavaju različite države iz cijelog svijeta.

Poslije obilnog ručka i mnogo zanimljivih informacija koje smo dobili, nastavljamo naše putovanje prema sjeveru. Poslijepodne se ukrcavamo na „naše” ledolomce i napuštamo Antarktiku.

Plovimo kroz ledene sante koje postaju sve manje i rjeđe.

Plovimo Južnim oceanom koji je južni nastavak Atlantskog, Tihog i Indijskog oceana i potpuno okružuje kontinent Antarktiku. Službeno je dogovoreno da se njegova sjeverna granica nalazi na 60° južne geografske širine. Južni ocean proglašen je oceanom tek 2000. godine. U vrijeme kada smo mi, vaši učitelji i roditelji, išli u školu, učili smo da na svijetu postoje samo tri oceana: Atlantski, Indijski i Tih ocean. Danas ih je pet – uz ta tri navedena, u međuvremenu su proglašena još dva nova oceana: Južni ocean i Arktički ocean.

Prije iskrcavanja na afričko kopno plovimo Atlantskim oceanom, a u jednom trenutku nalazimo se samo oko 200 km od mjesta gdje se „dodiruju” Atlantski, Indijski i Južni ocean.

Naši se brodovi usidruju u blizini Rta Dobre Nade.
Znaš li po čemu je ovaj rt poznat?

Evo male pomoći:

- U blizini Rta Dobre Nade živi posebna vrsta pingvina, afrički pingvini, jedini pingvini koji žive u Africi! Mali su, brzih nogu i glasni, a ljudi ih ponekad zovu i „magareći pingvini” jer se glasaju poput magarca.
- Kad su europski pomorci u 15. stoljeću otkrili ovaj rt, plovidba oko Afrike bila je vrlo opasna. Rt je dobio ime Rt Dobre Nade jer je pomorcima davao nadu da će napokon pronaći pomorski put do Indije.
- Na području rta mogu se vidjeti babuini, antilope, nojevi, dassiji (mala životinja nalik morskom prašćiću) i brojne druge životinje koje se slobodno kreću.
- Rt je poznat po iznimno jakim vjetrovima.
- Mnogi misle da je Rt Dobre Nade najjužniji dio Afrike, ali to nije točno. Najjužnija točka je Rt Agulhas, smješten oko 150 km južnije. Rt Dobre Nade ipak je poznatiji jer je postao simbol otkrivanja novih pomorskih putova.

Nakon gotovo 48 sati neprekidnog dnevnog svjetla, konačno promatramo zalazak sunca. Stižemo do Capetowna, ali budući da je kasno, brzo prolazimo kroz grad i žurimo prema našem odredištu. Po ugodnom, ali vjetrovitom vremenu, penjemo se na Table Mountain, planinu visoku 1086 metara.

Table Mountain (Stolna planina) je planinski masiv iznad Cape Towna, poznat po svom ravnom vrhu i po tome što je uvršten među novih sedam prirodnih svjetskih čuda. S vrha se pruža panoramski pogled na cijeli zaljev Table Bay, otok Robben Island i Atlantski ocean.

Na vrh se može doći različitim planinarskim stazama ili žičarom, čije se kabine tijekom vožnje okreću za 360°, omogućujući pogled na cijeli Cape Town.

Table Mountain važan je ekološki rezervat s više od 2200 biljnih vrsta, a više od 70 % njih su endemske (ne rastu nigdje drugdje na svijetu).

Jako smo umorni od napornog puta. Nakon večere brzo smo postavili šatore i gotovo istog trena zaspali.

Autori:

Juraj Horžić, prof.

Marina Gatara, prof. geografije

Barbara Račić Ovčarić, mag.educ.philol.angl.mag.paed.